

Презинтація

на тему: "Стан освіти в Україні
1917-1921 рр."

Виконав Богомол Антон

План

- 1. Розвиток освіти в період правління Центральної Ради.**
- 2. Здобутки в освіті часів Української Держави.**
- 3. Розвиток освіти в період Директорії.**
- 4. Політика більшовиків у освіті.**

1. Розвиток освіти в період правління Центральної Ради.

Упродовж року свого існування, у досить складних соціально-економічних умовах, в умовах громадянської війни та збройного протистояння різних політичних сил, центральна рада на культурно-освітній ниві зробила дуже багато. Так, упродовж літа - осені 1917 р. Під керівництвом центральної ради було відкрито 5,4 тис. Українських шкіл, понад 100 гімназій, запроваджено україномовне викладання у десятках медичних, агрономічних, технічних училищ і шкіл. У системі вищої освіти почали діяти новостворені народні університети у києві, миколаєві, харкові, одесі. Науково-педагогічна академія та технічний інститут у києві, ряд українських факультетів і кафедр в існуючих вузах, які водночас охоплювали навчальним процесом понад 5 тис. Студентів.

Вже в перших днях революції, в березні 1917 р., Завдяки зусиллям товариства шкільної освіти, у києві було засновано І українську гімназію імені шевченка, за нею слідували II та III гімназії. Незабаром за прикладом києва пішли полтава, чернігів, харків, одеса та інші міста. Загалом з березня 1917 р. В Україні було відкрито 57 середніх шкіл, які існували на приватні або на громадські кошти

Активним провідником національних ідей в освіті були громадські організації. Так, за часів діяльності Центральної ради була створена професійна організація учителів – Всеукраїнська вчительська спілка. Вона організувала мережу курсів з перепідготовки вчителів для роботи в нових умовах, започаткувала розробку українських словників наукової термінології з різних галузей знань.

Культурно-освітні організації «Просвіти» створювали бібліотеки, різноманітні гуртки і курси, видавали українські книги та журнали. У квітні і вересні 1917 р. в Києві відбулися просвітянські з'їзди. Восени 1917 р. в Україні діяли поза 900 таких організацій. До червня 1921 р. чисельність «Просвіт» зросла до 4227.

За умов матеріальної скрути громадськість почала перебирати на себе справу утримання шкіл. Восени 1917 р. коштами населення було відкрито 53 середніх школи з українською мовою



2. Здобутки в освіті часів Української Держави.

У березні 1917 р. почалась робота із заснування першого українського народного університету із завданням — «дати загальну наукову освіту і такі наукові відомості, які дає університет державний, ... поставивши в центр викладання українознавство».

Його було офіційно відкрито в Києві 5 жовтня 1917 р. А вже через рік, з 27 липня 1918 р. народний університет було перетворено на Київський державний український університет. Професура в ньому майже вся складалася з українських науковців, багато з них — видатні вчені: М. Кравчук, Ф. Міщенко, А. Кримський, С. Тимошенко, Б. Кістяківський, І. Огієнко, А. Лобода, М. Туган-Барановський, О. Корчак-Чепурківський та ін.

У березні 1918 р. рада лекторів Київського українського університету порушила питання в уряді про заснування мережі подібних закладів по всій Україні.

22 жовтня того ж року було відкрито Український державний університет у Кам'янець-Подільському. Очолив його І. Огієнко, якого сучасники називали невтомним вартовим українського Ренесансу, викладали там Д. Дорошенко, М. Драй-Хмара, В. Біднов, М. Столяров та ін. Заклад був опорою українського державотворення.

Того ж 1918 р. було засновано Український історико-філологічний факультет у Полтаві, де на той час зібралася група викладачів з університетів Харкова, Петрограда, Казані і серед них — Д. Багалій, Ф. Шміт, М. Сумцов, С. Кульбані, Н. Мірза-Авакянц.

3. Розвиток освіти в період Директорії.

Після приходу до влади Директорії процес централізації освіти знову змінився на децентралізацію. Управління освітянськими справами передавалося місцевим органам. Влада Директорії не була міцною, дуже часто вона мала умовний характер, особливо в освітянській сфері. Міністерство освіти у цей час, переїжджаючи разом з урядом з одного міста до іншого, зосередилося на розробці програми Єдиної школи, що була розпочата ще за Центральної Ради. Згідно з цією програмою, школа поділялася на так звані цикли – основну школу та колегію. Основна школа мала два ступені: молодшу школу та старшу. Навчання на кожному ступені тривало 4 роки. Колегія так само передбачала 4 роки навчання. Основна школа разом з колегією складала єдину школу, обов'язкову для всіх дітей.

Згідно офіційним даним, наприкінці 1920 р. в Україні нараховувалося 21,9 тис. загальноосвітніх шкіл. Чисельність учнів виросла з 1,7 млн. чіл. у 1917 р. до 2,25 млн чіл. у 1920 р.

Окрім середньої школи, значна увага приділялася вищим навчальним закладам. У цей час продовжувалося розширення мережі вищої школи. Зокрема, з метою збільшення вчительських кадрів протягом 1918 р. започатковувалися 9 учительських інститутів.

Важливою подією в освітянському житті стало прийняття у січні 1919 р. закону про державну українську мову в УНР. Цьому сприяв затверджений Міністерством освіти новий правопис.

Проте, визначити загальну результативність освітянської політики Директорії, як і інших урядів, досить складно, оскільки вона розгорталася на фоні безперервних воєнних дій, які зрештою знесли Україну.

4. Політика більшовиків у освіті.

Руйнування попередньої системи освіти. Докладалися значні зусилля до ліквідації неписьменності.

Ідеологізація освіти. Створення єдиної трудової школи (навчання 7 років). Скасовувалася плата за навчання. Розбудовувалася мережа підготовки педагогічних кадрів (інститути, технікуми, курси). Половина шкіл здійснювала навчання українською мовою. У 1920 р. ліквідовано університети, а на їх базі створено мережу інститутів. Уся наукова робота була зосереджена в УАН. Для підготовки для вступу у вузи створювалися робітничі факультети (робітфаки).



Узагальнення:

Одним із найвагоміших здобутків цього періоду було створення Української академії наук (УАН), яку очолив В. Вернадський.

Період визвольних змагань став часом злетів та падінь для української інтелігенції, що уособлювала національну культуру, була носієм ідеалів національного державотворення. Унаслідок складних воєннополітичних колізій значна її частина опинилася за кордоном, а решта, залишившись під владою більшовиків, змушена була співпрацювати з ними.